

Bohoslužby v Javorníku 24.dubna 2022

J 20, 19-31

Milé sestry, milí bratři, první den po sobotě jsou učedníci zavřeni někde v domě. Jejich situace připomíná Ježíše v hrobě. Alespoň z toho lidského pohledu. Strach, nejistota, ztráta iluzí a nadějí. To všechno odpovídá tomu, že člověk je svým způsobem jako mrtvý. Ne v tom biologickém smyslu, ale v tom širším tomu tak je. Nemá chuť k životu. Vždyť, co je to za život, kterému chybí nějaká vyhlídka? Dá se mluvit o životě, když člověk jen vegetativně přežívá ze dne na den? To jistě ne. Přitom mnohé životy právě takto vypadají. Strach a nejistota ničí jakoukoliv radost, jakoukoliv naději se radovat. Zbývá jen pohled zpět do minulosti. Tak jako u těch učedníků. Až do velkého pátku to přeci krásně šlo, svět se zdál tak krásný.

Je skvělé, když máme hezké vzpomínky, když se máme kam vrátit v čase. Bylo krásné, když ... když jsme dělali to či ono, když se kolem něco dělo, měli jsme plnou hlavu snů a plánů, co všechno budeme dělat. I jako společenství učedníků. Krásné chvíle s Bohem, okamžiky velkých plánů a nadějí najednou zhatí střet s realitou našeho světa. Rozdáme mnoho pozvání na akci do sboru a jak to dopadne? Není zájem. Myslím, že velký pátek je mimo mnoho jiného i vystřízlivěním učedníků z toho, že Ježíš je nějaká superstar, kterou budou všichni hltat, nadšeně se poženou na místa, kde učí. Velký pátek to řekl jasně. Svět zkrátka bere Ježíše jen odtud potud. Vybírá, co se mu líbí a hodí, brání se tomu, co je nepříjemné. Proto Ježíš končí v hrobě. Nároky na obrácení, na změnu smýšlení, odpuštění nejen kamarádům, ale i nepřátelům, to všechno jsou věci, které nemá člověk na prvních příchách oblíbenosti. Přirozeně se nikdo moc měnit nechce a nějaké smíření s nepřáteli? Kam bychom takto přeci došli. A tak spolu s Ježíšem v hrobě sedí i jeho učedníci za zavřenými dveřmi. Mezi sebou mohou na Ježíše vzpomínat, připomínat si jeho slova. Ale ven se s tím jít nedá. Až příliš srozumitelně dali ti, co jsou z druhé strany dveří najevo, co si o těchto slovech myslí.

Ve dvou posobotních večerech se staly dvě velice důležité události pro další život učedníků a jejich společenství. Tou první událostí je Ježíšova přítomnost, setkání s Ježíšem jako vzkříšeným Pánem. Vzkříšení samo o sobě je celkem náročné na naši představivost. V církvi samotné najdeme několik různých pojetí, pokusů o vysvětlení toho, co se skutečně stalo a jaký je rozdíl mezi Ježíšem vzkříšeným a tím, předchozím. Jako lidé nemáme moc rádi nevysvětlitelné jevy, proto se za každou cenu snažíme proniknout pod roušku různých tajemství. Zde ovšem není odhalení tajemství až tolik na pořadu dne. Vždyť zkušenost tohoto prvního posobotního dne je taková, že ráno našli Ježíšův hrob prázdný a večer Ježíš přichází i

přes zamčené dveře. Jeho náhlou přítomnost v kruhu učedníků nelze vysvětlovat jinak než tím, že v Božím jednání je tajemství, které neodhalíme. Můžeme se z jeho účinků ale radovat, vděčně je přijímat. Ono není důležité, jak Kristus vstal z hrobu a jak se mu podařilo projít zavřenými dveřmi. Tyto dvě události spojené v jeden celek jsou dostatečně výmluvné v tom, že vzkříšený Ježíš je v něčem jiný než byl ten pozemský, ale není to jen nějaký duch či přelud. Jiný není v tom, že by se přesunul na jinou dimenzi bytí. Jiný je v tom, že život, který mu Bůh vdechnul, dokáže překonat i to, co se nám osobně zdá nepřekonatelné. Zavřené dveře, zavřené brány lidských srdcí, to už nemusí být překážkou na cestě evangelia.

Druhé setkání Ježíše s učedníky ještě více posiluje toto vědomí Ježíšova vzkříšení. Nejen, že znovu přichází svým tajemným způsobem, ale je možné se ho dotknout, ověřit si, že opravdu vstal z mrtvých, že žije, že to není jen nějaká Boží či lidská hadačůra. Učedník Tomáš svým bratřím nevěřil. Nezdálo se mu pravděpodobné, že by Ježíš mohl být zase živý, že by se stalo něco tak nepředstavitelného. Ale může se přesvědčit, že se to skutečně děje. Ježíš je živý Pán, který přichází mezi nás. Přichází způsobem někdy nečekaným, nepostřehnutelným. Ale přichází a je s námi. I když jeho vzkříšení nemůžeme vědecky popsat, dokázat jazykem empirických věd, můžeme ho s radostí přijímat. Svět je Boží stvoření a není limitován tím, co jsme o něm sami už poznali.

Jako společenství učedníků nejsme opuštěni. Ježíš si k nám umí najít cestu, je mezi námi. To je první důležitý poznatek, který vrací život do společenství učedníků. Už jen to, že v týdnu potkali Tomáše, kterému o Ježíši řekli, ukazuje, že sami ty dveře strachu překonali a vyšli ven. Našli odvahu k životu. My sami tedy můžeme přijímat tuto důležitou zprávu, informaci. Ježíš není oživovaná legenda, Ježíš není ten, na koho můžeme jen vzpomínat. Ježíš je živý, je součástí i tohoto našeho dne, stejně jako každého dalšího. Druhou další událostí je předání poslání. Ježíš nepřichází mezi své učedníky jen tak, aby se pozdravil, dal si kafe či skleničku něčeho ostrého. Přichází s úkolem, který má životu učedníků dát nějaký směr, smysl. Ukazuje jim, proč zde jsou, v čem je jejich život. Dává jim svého Ducha, aby přinášeli odpuštění hříchů. To je přeci to, čím on sám plnil svůj život. Uzdravování, projevy moci, sycení hladových, to všechno bylo fajn, bylo to velkolepé. Ale mnohem důležitější je odpuštění hříchů, sejmutí tohoto břemene svírajícího lidský život. Ježíš o tom mluvil třeba tehdy, když uzdravil ochrnutého. Potřebujeme poznat, že ve vztahu k Bohu je možné začít zase od počátku. Vždyť Písmo je jedním svědectvím toho, že člověk se Bohu odcizil a to mělo vždy katastrofální důsledky. Bůh však touží po tom, aby toto odcizení mohlo být překonáno. Proto mluví o odpuštění jako novém začátku. Společenství učedníků má toto odpuštění zvěstovat a praktikovat. Má hledat cesty, jak člověku ukázat tuto možnost, pro kterou se v životě může rozhodnout.

Myslím, že poněkud zarážející bývá sdělení, že Ježíš dává doslova moc rozhodnout, komu budou pouta vin rozvázána a komu naopak ponechána. K čemu to ukazuje? Proč Ježíš nemluví jen o zvěsti odpuštění? Možná nás to má upozornit na skutečnost, že odpuštění není

automatický generální pardon. I tato zvěst klade nároky na lidskou aktivitu. Neměli bychom to tedy zamlčovat. Posláním církve se tak stává zvěstování cesty, kterou lze přijmout, ale také je možné ji odmítnout. Obojí jsou cesty, které někam vedou, v lidském životě se projevují. Odpuštění je vysvobození, zadržení hříchů, znamená setrvání v jakémsi stavu otroctví, sevření.

Pod odpuštěním či neodpuštěním hříchů si možná představíme nějaké prohlášení církve hraničící až s uplatněním nějaké moci nad člověkem. Jenže ona ta slova mohou být také určitou útěchou, oznámením, že činnost, ke které nás Ježíš zmocňuje, nebude mít vždy jen úspěch, neskončí vždy dobře. Zadržet hříchy některých, to neznamená přece oficiální razítko, že je prohlašujeme hříšníky. Lze to pochopit také tak, že zkrátka ani naše slova je nepřesvědčí, že se mohou obrátit. Tak to přeci říkal i Hospodin proroku Ezechielovi. Když někdo bude upozorněn na svou nepravost, ale stejně se ji nezřekne, padne to na jeho hlavu, ponese sám důsledky.

Pro společenství učedníků zdrcené odmítnutím Ježíše, jsou to důležitá slova. Ježíš jakési hlasování popularity projel na plné čáře. Dav před Pilátem projevil mnohem víc sympatií zapálenému násilníkovi než Ježíši hlásajícímu cestu pokoje. Přesto to není porážka. Ježíš neprohrál. A neprohrají ani učedníci, které vyzbrojené svou mocí posílá. I jejich slovo mnozí odmítnout a nezřeknou se svých hříchů, nevydají se na cestu pokání. Takový neúspěch může být zdrcující, může vést k uzavřenosti, nejistým vyhlídkám. Může způsobit, že jsme společenstvím skrytým za pevnými zdmi či dveřmi. Společenstvím nemajícím sílu k životu, protože zkrátka se zdá, že o to, co nabízíme není zájem. Úspěšnost zvěsti evangelia ale nejde měřit počtem obrácených, počtem kajících hříšníků. Naším posláním je pokračovat v Ježíšově díle. Tedy tak jako on zvěstovat dobrou zprávu o Božím milosrdenství. Je mnoho srdcí, která na ni čekají. I když je možná přehluší dav podobný tomu shromážděnému před Pilátem. Jak ale můžeme porozumět ze setkání se vzkříšeným Pánem, tento dav nemůže Ježíšovu zvěst zastavit. Ať ji nese sám Ježíš, nebo jeho církev, kterou k tomu shromáždil. Ostatně, ani samotným učedníkům se první evangelizační pokus moc nepodařil. Když svědčili Tomášovi o tom, že Ježíš vstal z mrtvých, tak neuvěřil. Přesto to mělo smysl, protože i když neuvěřil, přišel osmého dne mezi ostatní, s Ježíšem se setkal a uvěřil.

Pane Ježíši, přicházíš nepozorovaně. Přesto tě můžeme vnímat a slyšet tvé pozvání. Prosíme za vytrvalost, abychom svou službu nevzdávali, když nepřichází úspěch, ale hledali, jak tvé slovo přiblížit jinak, lépe, srozumitelněji.

Amen.